

Deddf yr Amgylchedd Hanesyddol (Cymru) 2016

2016 dccc 4

RHAN 4

AMRYWIOL

Cofnodion amgylchedd hanesyddol

35 Cofnodion amgylchedd hanesyddol

- (1) Rhaid i Weinidogion Cymru lunio cofnod amgylchedd hanesyddol ar gyfer pob ardal awdurdod lleol yng Nghymru a'i gadw'n gyfredol.
- (2) Mae cofnod amgylchedd hanesyddol yn gofnod sy'n darparu—
  - (a) manylion pob adeilad yn ardal yr awdurdod sydd wedi ei gynnwys mewn rhestr a lunnir neu a gymeradwyir o dan adran 1 o [Ddeddf Cynllunio \(Adeiladau Rhestredig ac Ardaloedd Cadwraeth\) 1990 \(p.9\)](#),
  - (b) manylion pob ardal cadwraeth yn ardal yr awdurdod sydd wedi ei dynodi o dan adran 69 o'r Ddeddf honno,
  - (c) manylion pob heneb yn ardal yr awdurdod sydd wedi ei chynnwys yn y Gofrestr a lunnir ac a gynhelir o dan adran 1 o [Ddeddf Henebion Hynafol ac Ardaloedd Archaeolegol 1979 \(p.46\)](#),
  - (d) manylion pob un o'r tiroedd yn ardal yr awdurdod sydd wedi eu cynnwys yn y gofrestr o barciau a gerddi hanesyddol a lunnir ac a gynhelir o dan adran 41A o'r Ddeddf honno,
  - (e) manylion pob safle gwrthdaro yn ardal yr awdurdod sydd o ddiddordeb hanesyddol ym marn Gweinidogion Cymru,
  - (f) pan fo awdurdod cyhoeddus (pa un ai ar ei ben ei hun neu ar y cyd â phersonau eraill) yn cynnal rhestr o dirweddau hanesyddol yng Nghymru, fanylion pob tirwedd hanesyddol yn ardal yr awdurdod lleol sydd wedi ei chynnwys yn y rhestr,

- (g) manylion pob safle treftadaeth y byd yn ardal yr awdurdod,
  - (h) manylion pob ardal neu safle arall neu fan arall yn ardal yr awdurdod sydd o ddiddordeb hanesyddol, archaeolegol neu bensaernïol lleol ym marn yr awdurdod neu Weinidogion Cymru,
  - (i) gwybodaeth am y ffordd y mae datblygiad hanesyddol, archaeolegol neu bensaernïol ardal yr awdurdod, neu unrhyw ran ohoni, wedi cyfrannu at gymeriad presennol yr ardal neu'r rhan a sut y gellir diogelu'r cymeriad hwnnw,
  - (j) manylion ymchwiliadau perthnasol a gynhelir yn ardal yr awdurdod a manylion canfyddiadau'r ymchwiliadau hynny, a
  - (k) dull o gael mynediad i fanylion pob enw lle hanesyddol yn ardal yr awdurdod sydd wedi ei gynnwys yn y rhestr a lunnir ac a gynhelir o dan adran 34.
- (3) Yn is-adran (2)(e), ystyr “safle gwrthdaro” yw—
- (a) maes brwydr neu safle lle y digwyddodd rhyw wrthdaro arall a oedd yn cynnwys lluoedd arfog, neu
  - (b) safle lle y digwyddodd gweithgareddau sylweddol a oedd yn ymwneud â brwydr neu unrhyw wrthdaro arall a grybwyllir ym mharagraff (a).
- (4) Yn is-adran (2)(f), ystyr “awdurdod cyhoeddus” yw person y mae rhai o'i swyddogaethau yn swyddogaethau o natur gyhoeddus.
- (5) Yn is-adran (2)(g), ystyr “safle treftadaeth y byd” yw safle neu fan arall neu beth arall sy'n dreftadaeth ddiwylliannol neu'n dreftadaeth naturiol o fewn yr ystyr a roddir i “cultural heritage” a “natural heritage” yng Nghonfensiwn Treftadaeth y Byd ac sydd wedi ei gynnwys yn Rhestr Treftadaeth y Byd a grybwyllir yn Erthygl 11 o'r Confensiwn hwnnw.
- (6) Yn is-adran (5), ystyr “Confensiwn Treftadaeth y Byd” yw'r Confensiwn ynghylch Diogelu Treftadaeth Ddiwylliannol a Naturiol y Byd a fabwysiadwyd gan Gynhadledd Gyffredinol Sefydliad Addysg, Gwyddoniaeth a Diwylliant y Cenhedloedd Unedig ym Mharis ar 16 Tachwedd 1972.
- (7) Yn is-adran (2)(h), mae'r cyfeiriad at ardal awdurdod lleol yn cynnwys, yn achos awdurdod y mae ei ardal yn cynnwys rhan o lan y môr, gyfeiriad at unrhyw ran o'r môr tiriogaethol sy'n gorwedd tua'r môr o'r rhan honno o'r lan ac sy'n rhan o Gymru (o fewn yr ystyr a roddir i “Wales” gan [Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 \(p.32\)](#)).
- (8) Yn is-adran (2)(j), ystyr “ymchwiliad perthnasol”, mewn perthynas ag ardal awdurdod lleol, yw—
- (a) ymchwiliad gan yr awdurdod neu Weinidogion Cymru at ddiben cael gwybodaeth o ddiddordeb hanesyddol, archaeolegol neu bensaernïol sy'n ymwneud â'r ardal, a
  - (b) unrhyw ymchwiliad arall at y diben hwnnw y mae Gweinidogion Cymru yn ystyried ei bod yn briodol ei gynnwys yn y cofnod.
- (9) Caiff Gweinidogion Cymru drwy reoliadau ddiwygio'r adran hon er mwyn amrywio ystyr “cofnod amgylchedd hanesyddol”.
- (10) Cyn gwneud rheoliadau o dan is-adran (9), rhaid i Weinidogion Cymru ymgynghori—
- (a) â phob awdurdod lleol yng Nghymru, a
  - (b) ag unrhyw bersonau eraill sy'n briodol ym marn Gweinidogion Cymru.

- (11) At ddibenion yr adran hon, mae ardal neu safle neu fan arall neu beth arall i'w ystyried fel pe bai mewn ardal awdurdod lleol os yw unrhyw ran o'r ardal, y safle, y man arall neu'r peth arall yn yr ardal.
- (12) Yn yr adran hon ac yn adran 37, ystyr "awdurdod lleol" yw cyngor sir neu gyngor bwrdeistref sirol.

36 Mynediad i gofnodion amgylchedd hanesyddol

- (1) Rhaid i Weinidogion Cymru—
- rhoi pob cofnod amgylchedd hanesyddol ar gael er mwyn i'r cyhoedd edrych arno mewn unrhyw fodd sy'n briodol yn eu barn hwy;
  - pan fo person yn gofyn am gopi o ran o gofnod amgylchedd hanesyddol neu fanylion y ceir mynediad iddynt drwy gofnod o'r fath, ac y mae'n ymddangos i Weinidogion Cymru fod y cais yn rhesymol, ddarparu copi o'r rhan honno o'r cofnod neu'r manylion hynny i'r person;
  - rhoi ar gael i berson sy'n dymuno edrych ar gofnod amgylchedd hanesyddol gyngor ar adalw a deall yr wybodaeth sydd wedi ei darparu yn y cofnod neu y ceir mynediad iddi drwy'r cofnod neu gynhorthwy i wneud hynny;
  - pan fo person yn gofyn i wybodaeth sydd wedi ei darparu mewn cofnod amgylchedd hanesyddol neu y ceir mynediad iddi drwy gofnod o'r fath gael ei hadalw ac y mae'n ymddangos i Weinidogion Cymru fod y cais yn rhesymol, lunio dogfen sy'n cynnwys yr wybodaeth i'r person.
- (2) Wrth asesu at ddibenion is-adran (1)(b) neu (d) a yw cais yn rhesymol, mae'r materion y caiff Gweinidogion Cymru eu hystyried yn cynnwys unrhyw geisiadau blaenorol o'r fath a wnaed gan y person o dan sylw neu ar ei ran.
- (3) Caiff Gweinidogion Cymru godi ffi am—
- darparu copi neu fanylion o dan is-adran (1)(b);
  - darparu cyngor neu gynhorthwy o dan is-adran (1)(c);
  - llunio dogfen o dan is-adran (1)(d).
- (4) Rhaid i ffi a godir o dan is-adran (3) gael ei chyfrifo drwy gyfeirio at y gost o ddarparu'r gwasanaeth y mae'r ffi yn ymwneud ag ef.

37 Canllawiau

- (1) Rhaid i Weinidogion Cymru ddyroddi canllawiau i'r cyrff a restrir yn is-adran (2) ar—
- y modd y caiff y cyrff gyfrannu at lunio cofnodion amgylchedd hanesyddol a chynorthwyo i'w cadw'n gyfredol, a
  - y defnydd o gofnodion amgylchedd hanesyddol wrth arfer swyddogaethau'r cyrff.
- (2) Y cyrff yw—
- awdurdodau lleol yng Nghymru;
  - awdurdodau Parciau Cenedlaethol yng Nghymru;
  - Cyfoeth Naturiol Cymru.
- (3) Rhaid i'r cyrff a restrir yn is-adran (2) roi sylw i ganllawiau a ddyroddir o dan yr adran hon.

Statws This is the original version (as it was originally enacted).

- (4) Cyn dyroddi canllawiau o dan yr adran hon, rhaid i Weinidogion Cymru ymgynghori—
- â'r cyrff a restrir yn is-adran (2), a
  - ag unrhyw bersonau eraill sy'n briodol ym marn Gweinidogion Cymru.
- (5) Rhaid i Weinidogion Cymru osod gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru unrhyw ganllawiau a ddyroddir o dan yr adran hon.